

درس پنجم : آسیب‌های اجتماعی و پیشگیری از آنها

دوره نوجوانی ، نوجوانان، دوازده تا هجده سال را تشکیل می‌دهد. به تغییراتی که در این سن اتفاق می‌افتد «بلوغ» می‌گویند که طی آن نوجوانان علاوه بر تغییرات جسمانی ، از نظر ذهنی و اجتماعی نیز تغییر می‌کنند. در دوره نوجوانی به دلیل برخی خصوصیات که در دوران بلوغ به وجود می‌آید، افراد حساس‌تر هستند و ممکن است روحیه هیجانی و کنجکاوی آنها باعث شود که بیشتر در معرض آسیب‌های اجتماعی (از قبیل پرخاشگری و نزاع و اعتیاد) قرار گیرند.

پر خاشگری و نزاع : پر خاشگری و نزاع، نتیجه کنترل (مهار) نکردن خشم است. خشم و عصبانیت، احساسی طبیعی است و هر کس در زندگی خود در مواقعی عصبانی می‌شود. اما مهم این است که در موقع خشم، رفتاری مناسب از خودمان بروز بدهیم. افرادی که راه‌های درست ابراز خشم را یاد نگرفته و نمی‌توانند به طور معمول خشم خود را کنترل کنند، به افراد پر خاشگر تبدیل می‌شوند و ممکن است در بزرگسالی نیز به این رفتار ادامه دهند. رفتارهای پر خاشگرانه درجات گوناگون دارد و ممکن است به شکل‌های مختلفی مانند آزار و اذیت، کتک زدن، مسخره کردن و تحقیر دیگران، بی‌ادبی نمودن ، ناسزا گفتن و شکستن و تخریب وسایل، بروز کنند. پر خاشگری همچنین مشکلاتی را در یادگیری و تحصیل به وجود می‌آورد و زمینه را برای سایر آسیب‌های اجتماعی فراهم می‌کند و اثرات جبران ناپذیری بر زندگی فرد بگذارد.

این سه قاعده را در هنگام خشم و عصبانیت به خاطر بسپارید :

۱- نباید به خودم صدمه بزنم. ۲- نباید به دیگران صدمه بزنم. ۳- نباید به وسایل یا اموال خودم و دیگران، صدمه بزنم.

مواد مخدر : مواد مخدر، موادی هستند که مصرف آنها تغییراتی روی دستگاه عصبی ایجاد می‌کند و باعث کم شدن هوشیاری و بی‌حسی و بی‌حالی می‌شوند و پس از تمام شدن اثر آن روی مغز، فرد دوباره به سمت آن ماده می‌رود. به عبارت دیگر فرد به آن وابستگی پیدا می‌کند و حاضر است برای به دست آوردن آن ماده، هر کاری بکند. بعضی از افراد ادعا می‌کنند برای فرار از مشکلات به این سمت کشیده شده‌اند. برخی از نوجوانان و جوانان که جرأت و مهارت «نه گفتن» را ندارند، تحت تأثیر دیگران قرار می‌گیرند و به خواسته‌های آنها پاسخ مثبت می‌دهند و فریب می‌خورند. بعضی دیگر از روی کنجکاوی یا خودنمایی و اینکه نشان دهند دیگر بچه نیستند، سیگار و مواد مخدر را تجربه می‌کنند. در حالی که تجربه مواد مخدر، خطرناک است و حتی با یک بار استفاده، فرد به دام آنها می‌افتد و به سادگی نمی‌تواند از شر آنها خلاص شود.